

Kwartaalrapportage “corona-inhaalslag examens” 1^e kwartaal 2022

Monitoring plan van aanpak “corona taskforce examenafname”

6 april 2022

Monitoring plan van aanpak examenafname

Doelstelling plan (maart 2021)

- Het zo spoedig mogelijk inhalen van de examens die als gevolg van de twee lockdown-periodes (2020 en 2021) geen doorgang hebben kunnen vinden;
- Het zo spoedig mogelijk terugdringen van de opgelopen reserveringstermijnen zodat examens weer binnen de afgesproken kpi gereserveerd kunnen worden. In maart 2021 is in het plan van aanpak opgenomen dat het streven was om in januari 2022 een gemiddelde reserveringstermijn voor het eerste B-praktijkexamen te bereiken van 10–14 weken en aan het einde van 2022 een gemiddelde reserveringstermijn van 7 weken (de afgesproken kpi).

Indicatoren relevant voor de monitoring

Voor het monitoren van de uitvoering van het plan van aanpak examenafname is een aantal indicatoren van belang:

1. Stand van de in te halen examens: wat is de actuele stand van de in te halen examens (theorie-examens B, praktijkexamens B en rijtesten)? Hoeveel extra examens (ten opzichte van de reguliere examenafname) zijn er inmiddels afgenomen?
2. Reserveringstermijn: wat is de actuele stand van de reserveringstermijnen (theorie-examens B, praktijkexamens B en rijtesten)?
3. Slagingspercentage: hoe ontwikkelt het slagingspercentage (praktijkexamen B) zich?
4. Marktontwikking: hoe is de ontwikkeling van het aanbod van kandidaten voor een examen? In welke mate worden er extra rijlessen gegeven om de achterstanden bij rij scholen in te halen?

1. Stand in te halen examens

Stand in te halen examens	Theorie-examens	Praktijk-examens	Rijtesten	Totaal
Totaal in te halen examens als gevolg van lockdowns	456.400	305.300	12.000	773.700
Extra afgenomen examens vanaf maart 2021	-315.800	-10.200	-12.000	-338.000
Totaal nog in te halen examens	140.600	295.100	0	435.700

Examenafname	januari 2020	oktober 2021	november 2021	december 2021	januari 2022	februari 2022	maart 2022
Afgenomen examens B praktijk	35.834	32.722	37.383	35.926	32.952	33.080	37.643
Afgenomen examens B theorie	54.007	90.586	81.639	71.361	69.038	61.312	72.991
Afgenomen rijtesten	1.717	1.458	1.562	1.556	1.416	1.289	1.513

- In het plan van aanpak examenafname was het totaal aantal in te halen examens gesteld op 610.000. Dat betrof het volume tot en met 2 maart 2021. De lockdown was echter deels nog niet opgeheven, waardoor het aantal in te halen examens na 2 maart 2021 verder is opgelopen tot 773.700 examens.
- Vanaf 3 maart 2021 is het afnemen van het praktijkexamen B en rijtesten weer toegestaan. Vanaf 28 april 2021 is het afnemen van het theorie-examen B weer toegestaan.
- Bij de theorie-examinering is inmiddels al een forse inhaalslag gemaakt en zijn sinds de herstart al ruim 315.000 examens extra afgenomen. Bij de rijtesten is de inhaalslag in september 2021 al afgerond.

- Bij de praktijkexamens B zijn tot en met maart 2022 door overwerk zo'n 36.500 extra examens afgenomen. Tegelijkertijd zijn door uitvoering te geven aan het plan van aanpak extra coaches geworven onder de huidige examinatoren voor het begeleiden van de nieuwe examinatoren in opleiding. Als gevolg daarvan kunnen zij geen praktijkexamens afnemen.
- Daarnaast zien we, in lijn met de landelijke ontwikkelingen, een hoge uitval onder examinatoren met corona(klachten). Met de verspreiding van de Omikronvariant bereikte dit aantal een piek in december 2021 en bleef dit cijfer gedurende het gehele eerste kwartaal hoog. De beschikbare reservecapaciteit, die onder normale omstandigheden wordt ingezet voor extra examens, moet als gevolg daarvan volledig ingezet worden om te voorkomen dat (veel) examens geannuleerd moeten worden. Ook dit heeft een dempend effect op het aantal examens dat afgenomen kan worden. Netto is het aantal in te halen praktijkexamens sinds maart 2021 daardoor met ruim 10.000 afgenomen.
- In totaal zijn inmiddels 338.000 examens en rijtesten ingehaald.
- In het plan van aanpak is als belangrijkste maatregel aangegeven dat het CBR 100 nieuwe examinatoren werft en opleidt. De eerste klas met 35 examinatoren in opleiding is op 1 september 2021 gestart. Daarvan is tijdens de opleiding bijna de helft uitgevallen, waardoor in december 2021, 18 nieuwe examinatoren zijn gestart met het afnemen van examens. In januari, februari en april 2022 zijn de volgende klassen met examinatoren in opleiding gegaan. Naar verwachting zullen er in de komende maanden circa 40 nieuwe examinatoren uit de opleiding stromen.
- Het werven van goede nieuwe aspirant-examinatoren is in de huidige arbeidsmarkt een grote uitdaging. De krappe arbeidsmarkt heeft een aantal effecten. In de eerste plaats is het moeilijk om geschikte kandidaten voor de opleiding te werven. Tot op heden zijn ruim 8.000 CV's in de procedure betrokken, waarvan er uiteindelijk slechts 108 geselecteerd konden worden voor de opleiding (reeds gestart of startend in de komende maanden). De inspanning die gepleegd moet worden om geschikte kandidaten te vinden is vele malen groter dan in een reguliere arbeidsmarkt. Daarnaast is een hoge uitval te zien van examinatoren in opleiding. Deels doordat zij uiteindelijk niet aan de opleidingseisen konden voldoen en deels doordat zij gedurende de opleiding er zelf voor kiezen de opleiding niet te continueren bijvoorbeeld omdat zij een aanbod elders krijgen. Het resultaat hiervan is dat er minder nieuwe examinatoren uit de opleiding stromen dan voorzien. Ook hierdoor is de totale beschikbare examencapaciteit kleiner dan was voorzien in het plan van aanpak.
- Het CBR blijft in 2022 volcontinu werven en opleiden. Er wordt niet gestopt met werven als het doel van 100 extra examinatoren is gerealiseerd.

2. Reserveringstermijnen

Reserveringstermijnen (gemiddeld in weken)	Norm (kpi)	januari 2020	oktober 2021	november 2021	december 2021	januari 2022	februari 2022	maart 2022	Min-Max (in weken)
Praktijkexamen 1e B	7,0	1,4	5,6	6,2	7,7	8,1	12,1	15,7	1 - 23
Praktijkexamen B-her	5,0	1,3	2,7	3,1	3,5	3,3	4,9	6,9	1 - 14
Theorie-examen B	4,0	2,6	6,5	11,3	10,6	9,7	7,5	2,0	1 - 5
Rijtest	4,0	1,0	1,7	2,0	1,7	1,3	2,0	2,2	1 - 7

- In bovenstaande tabel worden de reserveringstermijnen afgezet tegen de afgesproken kpi. Daarnaast is weergegeven wat de gemiddelde reserveringstermijnen waren in januari 2020 (als referentiemaand voor Covid-19). Op dat moment waren alle reserveringstermijnen ruim binnen kpi.
- De gemiddelde reserveringstermijnen voor de praktijkexamens liggen in maart duidelijk buiten de kpi van 7 weken. Er is een grote spreiding van de reserveringstermijnen tussen de examenlocaties (variërend van 1 tot 23 weken). In vrijwel het hele land zijn de reserveringstermijnen hoog. Op de [website](#) van het CBR is per locatie te zien wat de lokale reserveringstermijnen zijn. Een herexamen praktijk kan sinds maart op veel examenlocaties niet meer binnen de kpi van 5 weken gereserveerd worden.

- Bij de theorie-examens zijn de gemiddelde reserveringstermijnen in maart fors afgenomen. Dit was met name het gevolg van het opschalen van de zaalcapaciteit na het vervallen van de 1,5 meter maatregel per 25 februari. Hierdoor kon de capaciteit van de examenzalen weer opgeschaald worden. Sindsdien kunnen vrijwel alle theorie-examens weer binnen de kpi van 4 weken gereserveerd worden. Bij de theorie-examens zien we een kleinere spreiding tussen de examenlocaties variërend van 1 tot 5 weken.
- De verwachting is dat de druk op de examinering bij de praktijkexamens groot blijft en tot aan de zomer verder gaan oplopen. Daarna is de verwachting dat deze langzaam gaan dalen.
- Gegeven de hoge mate van onzekerheid over het verloop van het aantal besmettingen, de mogelijke uitbraak van nieuwe varianten, de ontwikkeling van de marktvraag, de impact van de oorlog in de Oekraïne op de economie etc., is het niet mogelijk een robuuste prognose te geven hoe de wachttijd zich gaat ontwikkelen in de komende periode.

3. Slagingspercentage praktijkexamens

Slagingspercentages	januari 2020	oktober 2021	november 2021	december 2021	januari 2022	februari 2022	maart 2022
Praktijkexamen 1e B	50,4%	52,2%	52,3%	54,1%	54,2%	53,5%	51,8%

- Het gemiddeld slagingspercentage voor het eerste praktijkexamen B over de hele maand maart bedraagt 51,8%.
- Het percentage is hoger dan voor Covid-19 toen het 50,4% bedroeg, maar laat een dalende trend zien.
- In het plan van aanpak was het streven het slagingspercentage te laten stijgen naar 60% om daarmee de vraag naar examens fors te verminderen (8.000 examens minder op jaarbasis per procentpunt stijging van het slagingspercentage).

4. Marktontwikkeling

Onderzoek onder rijsscholen	januari 2020	oktober 2021	november 2021	december 2021	januari 2022	februari 2022	maart 2022
Inzet capaciteit bij rijsscholen	100%	109%	105%				112%
Wachttijd (in weken)	-	13	6				14

- In het plan van aanpak is de aanname gedaan dat de rijsscholen 30% meer rijlessen zullen rijden om de opgelopen achterstand in te halen. Dit zal leiden tot een hogere vraag naar examens.
- Indien de marktvraag lager uitkomt zal het aantal in te halen examens ook lager liggen.
- Bij een kwalitatief onderzoek medio maart onder 4,7% van de rijsscholen blijkt dat het aantal gerealiseerde rijlessen bij rijsscholen 12% boven het normale niveau ligt. De meeste rijsscholen rijden meer lessen, bij sommige rijsscholen ligt het rond het reguliere niveau.
- Gezien het relatief lage aantal reacties van rijsscholen bij een maandelijkse uitvraag is in december 2021 daarom besloten dit onderzoek voortaan eenmaal per kwartaal uit te voeren. Om die reden heeft in december, januari en februari geen uitvraag plaatsgevonden.
- Ook rijsscholen kampen met wachtlijsten. Uit onderzoek blijkt dat kandidaten gemiddeld 14 weken moeten wachten voor zij aan de rijopleiding kunnen beginnen.

5. Klant in beeld

- Het halen van het rijbewijs B in coronatijd verloopt anders en duurt langer. Om klanten goed te kunnen informeren en begeleiden heeft het CBR in maart 2022 onderzoek verricht onder kandidaten die geslaagd zijn voor het theorie-examen.
- Het feit dat het behalen van het rijbewijs langer duurt komt deels doordat kandidaten lang moeten wachten op een plek bij een rijsschool en zij minder frequent kunnen lessen omdat de rijsschool niet meer ruimte heeft. Opvallend daarbij is dat veel kandidaten het theorieexamen eerst halen, vaak op

advies van de rijsschool, voordat zij starten met rijlessen. Zo'n 20.000 kandidaten die het theorie-examen al heeft gehaald volgen nog geen rijles. De belangrijkste redenen daarvoor zijn dat de rijsschool nog geen plaats heeft of omdat de kandidaat (inmiddels) zelf geen tijd of geld meer heeft. Het CBR adviseert jongeren via social media en de CBR website nu om pas op te gaan voor het theorie-examen als zij zijn gestart met rijlessen.

- Bijna de helft van de kandidaten is niet tevreden met het tempo van de rijopleiding, onder meer door onderbrekingen door corona en doordat zij eerder een examen bij het CBR hadden gewild. Opvallend is dat in maart voor bijna de helft van de kandidaten pas na 20 lessen of meer het examen werd gereserveerd. Het CBR adviseert kandidaten daarom nu via alle kanalen om in goed overleg met de rijsschool tijdig een praktijkexamen te reserveren zodat de langere reserveringstermijn van het praktijkexamen geen bottleneck hoeft te zijn in het rijbewijstraject.
- Zowel bij telefonie als webcare zien we een toename in het contact over de reserveringstermijnen voor de praktijkexamens.
- Het aantal kandidaten dat zich vanwege corona afmeldde voor een examen kende een piek in januari. In de eerst vier weken van 2022 ontvingen we gemiddeld 1461 afmeldingen per week. In de laatste vier weken van het kwartaal is dat gedaald tot 857 per week. Dat is nog steeds hoger dan bijvoorbeeld november 2021 toen het aantal op gemiddeld 437 per week lag. Regulier (pre-corona) betreft het aantal afmeldingen voor een examen circa 40 per week.
- Door de uitval van examinatoren vanwege corona heeft de klantenservice extra ondersteuning geboden in het afbellen van kandidaten waarbij het examen niet door kan gaan. Kandidaten kunnen dan in samenspraak met de rijsschool een nieuw moment plannen.